

"qəribə oğlan" ləqəbi veriblər. Müəllimlərim də belə çığır, bəzənsə kinaya edirlər. Ədəbiyyat müəllimim isə daha pis ləqəb verib. Səbəbi budur ki, onun maraqlandığı şəyər bəzən məni maraqlaşdırır, onun düşüncələri bəzən mənə gülünc görünür. O, şagirdlərimizlə vədəlsəlib dərsdən sonra futbol oynayır, mən isə futbola maraq göstərmirəm. O, oxuduğu hər bir əsəri bəyənir, mən isə bəzilərini bəyənmirəm.

Həmin şagird bədii yaradıcılıqla məşğul olurdu (hərəkətə tanınmış yazıçılarından). Gün rejimini elə qurmuşdu ki, mütləci ilə məşğul olmaq və hekayə yazmaq üçün daha çox vaxt sərf edirdi. Buna görə də, dərsdən sonra az qala qaranlıq düşənəcən futbol oynayan yoldaşlarına qoşulmağa imkanı olmurdı. Belə şagirdlər çox həssas, kövrək, qılıqın, ötkəm olurlar; odur ki, nəca deyirlər, bəzən başları ağrı çekir. Halbuki, onlara çox ehtiyatla, həssaslıqla yanaşmaq lazımdır.

Yaradıcılıq sahəsinə meyil edən şagird digər peşələrə də həvəs göstərə bilər. Müəllim burada çox usta tərənnümeli, dərəcədən yol göstərməyə nail olmalıdır. Məsələn, deyək ki, şagird aktyorluğa meyillidir, riyaziyyatı elmini də səyələ öyrənir. Müəllim isə onu riyaziyyatçı kimi yetişdirmək istəyir. Belə halda çıxış yolu ancaq xarakteri nəzərə alımaq ola bilər. Şagirdin xarakteri aktyorluq sahəsinə müvafiqdirse, deməli, onu yalnız həmin sahə istiqamətləndirmək lazımdır, nəinki riyaziyyatı elminə. Bunun üçün müəllimlər birlikdə götfür-qoy etməli, aktyorluq sahəti, görkəmlə sohnə ustalarının, riyaziyyatçılardan həyati, xarakter xüsusiyyətləri, teatrşünaslıq və riyaziyyat elminin spesifik xüsusiyyətləri və s. barədə məlumatı yiyələnməlidirlər. Məhz bundan sonra düzgün nəticəyə gəlmək ola bilər. Ümumiyyətlə, müəllimlər şagirdləri lazımi peşəyə istiqamətləndirmək üçün geniş bilik dairəsinə malik olmalıdırlar.

Yaradıcılıq sahəsinə meyil şagirdlərdə

digər peşələrdən fərqli olaraq müxtəlif yaş dövrlərində əmələ gələ bilər. Bu ineyili reallaşdırmaq müəllimlərdən gərgin zəhmət tələb edir. Təsəssüf ki, bəzi müəllimlər bu məsələyə olduqca formal yanaşırlar.

Hazırda bütün ölkəmizdə və hətta onun hüdudlarından çox-çox uzaqlarda belə məşhur olan rəssamlardan birini gəncliyində rəssamlıq məktəbinə qəbul etmək istəmir dilar. O deyir ki, o zaman orta məktəbi bitirərkən sağlamlıq haqqında aldığı arayışda gözləri "ne qodn" qeyd edilmişdi. Buna görə də rəssamlıq məktəbinə yaxın buraxımdılar. Gənc rəssam həyat yolunu qəti müəyyənləşdirirdiyindən, hələ orta məktəbdə oxuyarkən seçdiyi rəssamlıq sahətinə ürəkdən bağlandıqından, bu sonat haqqında nəzəri və praktik biliyini artırmağa ehtiyac duyduğundan başqa yera üz tutmur, hakimlərin verdiyi arayışda "düzəliş" edib "ne" inkar şəkilçisini pozmaqla vəziyyətini qaydaya salmağa məcbur olur. Beləliklə, onu rəssamlıq məktəbinə qəbul edirlər.

Göründüyü kimi, laqeydlilik, yanlış istiqamət, yaradıcı gəncə formal münasibət gələcəyi neca böyük sənətkardan məhrum edə bilər! Məktəbdə belə istedadları tanımlı, onlara qayğı göstərməli və hər bir mənədən müdafiə etməlidirlər.

Ümumiyyətə, bu cür gənclər başqa peşənin ardınca getsələr, axırı neca olar? Əgər gənc lazımı qabiliyyəti olmayan bir peşəni seçmişsə, onu heç bir zaman layaqatla icra edə bilməyəcək, tezliklə xəcalat çəkərək öz qabiliyyətsizliyini yəqin etməli olacaq və özüne deyəcəkdir ki, mən dünyada səmərəsiz məxluqam, cəmiyyətin öz arzularını həyata keçirməyi bacarmayan bir üzvüyəm.

Beləliklə, şagirdin yaradıcılıq meyili - yaradıcı təxəyyülli və yaradıcılıq sahəsinə düzgün istiqamətlənməsi bir-birinə yaxın, bir-birindən zəruri və məsuliyyətlidir. Pedagoji kollektivlərin bu cəhəti nəzərə almaları xüsusi əhəmiyyətə malikdir.

Unutsaq, unudularaq

ÖMRÜN ŞƏRƏFLİ İZLƏRİ

Görkəmli tarixçi-alim, tarix elmləri doktor, professor, əməkdar elm xadimi, əməkdar müəllim İsaq Məmmədov müstəqil Azərbaycanın elmi potensialının zənginlaşdırılmasında, kadrlar hazırlanlığında, milli dərsliklərin yaradılmasına əvəzsiz xidmətləri olan şəxsiyyətlərdəndir. O, 87 ilik mənəli ömrünü Azərbaycan təhsilinin inkişafına həsr etmişdir.

Müstəqillik illərində təhsil islahatı başlarkən program və dərsliklərdə köklü məzmun dəyişiklikləri aparmaq ən aktual problemlərden biri olmuşdu. Çünkü 1998-ci ilədək ümumtəhsil məktəbləri ancaq 1993-1994-cü illərdə və daha əvvəller çap olunmuş proqramlarla işləyirdi. Onların yeniləşdirilməsi günü zəruri tələblərindən idi. Bu işə təhsil quruculuğu ilə məşğul olan təcrübəli adamlar cəlb olundu. İsaq müəllim onların arasında öncül yerdən birində durdu. O, müstəqil ölkənin ilk tarix proqramları və dərsliklərinin ərsəyə getirilməsində yorulmadan çalışan cəfərəş professor və dəyərli müəlliflərlə bir sıradə id. İnamla demək olar ki, X-XI siniflər üçün "Azərbaycan tarixi" və "Ümumi tarix" proqramlarının hazırlanması əsasən İsaq Məmmədovun adı ilə bağlıdır. İlk tarix proqramlarının tərtibinə Azərbaycan MEA-nın müxbir üzvü Yaqub Mahmudov, akademik Vəli Əliyev, professor Süleyman Məmmədov, eləcə də professor İsaq Məmmədov cəlb olunmuşdular. Bu elə bir mərhələ idi ki, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin göstərişi ilə 2000-ci ildən başlayaraq yeni dərsliklərin hazırlanması və ənənəvi sürətləndirilmişdi, yeni tarix proqramları əsasında milli orijinal dərsliklər ya-

zıldı. Ulu öndərimiz Heydər Əliyev Milli Elmlər Akademiyası rəhbərləri və üzvləri ilə görüş zamanı milli tariximizin yazılıması və tədrisi sahəsində qarşıda duran vəzifələrdən danışarkən "İlk növbədə Azərbaycanın XIX-XX əsrlər tarixi yazılmalıdır" tapşırığını vermişdi. Az sonra milli ideologiya və müstəqil dövlətciliyi prinsiplərinə cavab verən "Azərbaycan tarixi" (X-XI s.) dərsliklərinin nəşri və rus dilinə tərcüməsi başa çatdırıldı. Məhz bu həlledici məqamda XI sinifin "Azərbaycan tarixi" və "Ən yeni tarix" dərsliklərinin birinci müəllifliyi İsaq Məmmədova həvalə edildi. O, tarixçi alımlar Seyfəddin Qəndilov, Tahir Qaffarov, Xaqani Məmmədov, Şövkət Paşayeva, həmçinin məktəb müəllimləri Əkbər Qocayev, Murad Vəliyev, Şərqiyə Məmmədovu ətrafinə toplayaraq dərhal işə başladı və tezliklə tarixdə izi qalan ilk milli, orijinal tarix dərsliklərinin yaradılması nail oldu.

Doğru deyirlər ki, şərəflə ömür yoluna malik olanlar dünyadan köçərkən də sanki özlərindən sonrakı nəsillər üçün yenidən doğulur, yüksək məhəbbət hissi, böyük hörmət və ehtiramla qələblərdə yaşayırlar. Çox zəngin və şərəflə həyat yolu keçən İsaq müəllim də məhz belə şəxslardandır.

İsaq Mustafa oğlu Məmmədov 1925-ci il mart ayının 24-də Qubadlı rayonunun Qaracalı kəndində anadan olmuşdur. Onun atası Mustafa kişi vilayətdə sayılan, çox müdrik, qorxmaz, sözübü töv, mərd və xeyir-xah insan olmuşdu. O, rayonda bacarıqlı, işgütər və qabiliyyətli təsərrüfatçı kimi şöhrət qazanmışdı. Təsadüfi deyildir ki, xalq yazıcısı Əli Vəliyevin və yazıçı Famil

Süleymanovun əsərlərində o mərd və qoçaq şəxsiyyət kimi yada salınır. Lakin çox təəssüf ki, 40-er illərin sonu, 50-ci illərin əvvəllərində o da ədalətsiz sovet repressiyasına məruz qaldı. Yalnız 1957-əi ildə bərəət qazandı.

1942-əi ildə orta təhsilini başa vuran İsaq Məmmədov chtiyea görə Şuşa şəhərində müəllimlik hüququ verən pedaqoji kursa göndərilmişdi. Oranı bitirdikdən sonra doğma kəndi Qaracallıdakı natamam orta məktəbdə müəllim və dərs hissə müdürü işləmişdir. Əvəzçılıklə kənd sovetinin katibi vəzifəsini də aparmışdı.

Ömrünün yetkinlik dövrünü qədəm qoyan İsaq müəllim 1941-1945-əi illər Böyük Vətən müharibəsi vaxtı müəllimliklə yanmış, ietimai həyatda və təsərrüfat işlərində fəal iştirak etmişdi. Məhz buna görə də, 1941-945-əi illərdə "Əmək igitliyinə görə" medalı ilə təltif edilmişdi.

Elm və təhsilə sənsuz maraqlı İ.Məmmədov 1944-əi ildə Bakı şəhərinə getirib çıxarılmışdı. O, Azərbaycan Dövlət Universitetinin tarix fakültəsinə daxil olub 1949-əu ildə oranı fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdi. O universitetdə "Stalin təqaüdücüsü" olmuşdu. Universitetin Elmi Şurasının zəmanəti ilə aspiranturada saxlanılan İsaq müəllim 1949-1952-əi illərdə orada təhsilini davam etdirmişdi. 1952-1977-əi illərdə BDU-də assistənt, müəllim, dosent və professor vəzifələrində çalışmışdır. Onun həyatının 30 ildən artıq bir dövrü BDU ilə bağlı olmuşdur. O, məhz burada elm və pedaqoji ehtədən püxtələşmişdir.

İ.Məmmədov bütün şüurlu həyatını Azərbaycanda ali təhsilin təşkilinə və inkişafına sərf etmiş, respublikamızın ali məktəblərində elmi-pedaqoji fəaliyyətini uğurla davam etdirmişdi. O, 1977-1978-əi illərdə Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunda professor, 1978-1984-əu ildə Naxçıvan Dövlət Pedaqoji İnstitutunda rektor, 1995-2005-əi illərdə Azərbaycan Dövlət Neft

Akademiyasında kafedra müdürü işləmişdir. Naxçıvan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun ali təhsil ocağı kimi formalasması və inkişafında onun xidmətləri az olmamışdır. NDU-nin 25 illiyinə həsr olunmuş "Əsrin dörddə biri" adlı kitabda deyildiyi kimi, Naxçıvan Dövlət Pedaqoji İnstitutu rektor İ.Məmmədovun dövründə əsl ali məktəb prinsiplərinə müvafiq şəkildə yenidən qurulmuşdur. Burada ali məktəbə məxsus strukturlar- Elmi Şuralar, ietimai təşkilatlar və daxili ixtisaslaşmalar aparılmışdır. İ.Məmmədovun rektor işlədiyi müddətdə 1500 yerlik tədris korpusu, tələbata müvafiq sosial obyektlər və müəllimlər üçün mikrorayonda 50 ailəlik 5 mərtəbəli yaşayış binası tikilib istifadəyə verilmiş, 9 mərtəbəli yeni tədris korpusunun inşasına başlanmış, institutda su təchizati və istilik sistemi qaydaya salılmış, avtomat telefon stansiyası quraşdırılmış və b. obyektlər tikilib istifadəyə verilmişdir.

O, institutun professor-müəllim heyəti, ietimaiyyət və tələbə kontingenti arasında nüfuzlu, yüksək insanı keyfiyyətlərə malik rəhbər kimi hörmət qazanmışdı. Bu illərdə institutun maddi-texniki bazası xeyli gücləndirilmiş, 70-o qədər tədris-metodiki və elmi-tədqiqat laboratoriyası təşkil edilmişdi. Məhz bu nailiyyətlərinə görə institut 1981-əi ildə Respublika ali məktəbləri arasında Keçəi Qırmızı Bayraqa layiq görülmüşdür. Yaradılmış alverişli şərait NDU-də tədrisin, elmi-tədqiqat işlərinin, mədəni-kütłəvi tədbirlərin daha da səmərəli təşkilinə öz müsbət təsirini göstərmiş, universitetin elmi mühitində əsaslı irəliləyişlər baş vermişdi. Eyni zamanda NDU-nun onlara əməkdaşı nəmizədlilik və doktorluq dissertasiyaları müdafiə edərək, müvafiq elmi adlar almış, keçmiş SSRİ-nin müxtəlif şəhərlərində keçirilən ümumittifaq və respublika səviyyəli elmi konfranslarda, simpoziumlarda müvəffəqiyətlə çıxış etmişlər. Bütün bu və digər uğurların qazanılmasında rektor kimi İ.Məmmədovun təşkilatçılıq bacarığının və ali

İlk tarix dərsliyinin təqdimatından sonra - 2001-ci il.
Təhsil ministrı Mürsəl Məmmədov (şagħdan birinci), İsaq Məmmədov (ortada), Əsər Quliyev, prof. Tofiq Vəliyev, Rəhim Əliyev,
dos. Nüzəf Nəcəfov, Əsər Quliyev, Nəsiriyat direktoru Hikmat Hüseynov, baş inspektor Huseyn Quliyev,
müraciətçi Əkber Qozayev; Həzar Əlişova, Şəhriyar Məmmədov və b.

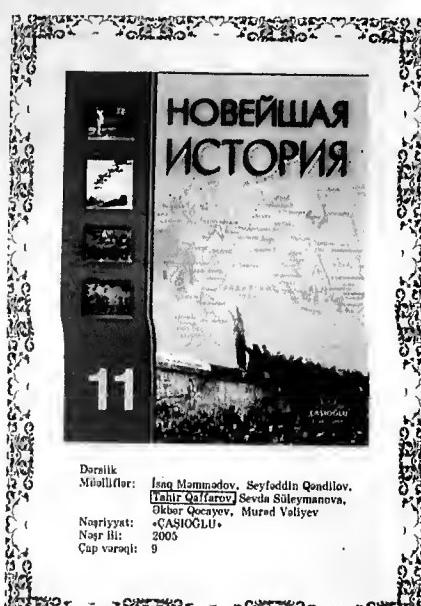
Dərslək
Müəlliflər: Isaq Məmmədov, Tahir Qasıarov,
Xaqani Məmmədov, Səvkat Tağıyeva,
Murad Vəliyev, Sərliyə Məmmədova,
Ağan Huseynov, Əkber Qocayev
Nəşriyyat: •ÇASİOĞLU•
Nəşr illi: 2005
Çap vərəqi: 16

Dərslək
Müəlliflər: Isaq Məmmədov, Seyfəddin Qəndilov,
Tahir Qasıarov, Sevda Süleymanova,
Əkber Qocayev, Murad Vəliyev
Nəşriyyat: •ÇASİOĞLU•
Nəşr illi: 2005
Çap vərəqi: 9

Dərslək
Müəlliflər: Isaq Məmmədov, Tahir Qasıarov,
Xaqani Məmmədov, Səvkat Tağıyeva,
Murad Vəliyev, Sərliyə Məmmədova,
Ağan Huseynov, Əkber Qocayev
Nəşriyyat: •ÇASİOĞLU•
Nəşr illi: 2005
Çap vərəqi: 16

Dərslək
Müəlliflər: Isaq Məmmədov, Seyfəddin Qəndilov,
Tahir Qasıarov, Sevda Süleymanova,
Əkber Qocayev, Murad Vəliyev
Nəşriyyat: •ÇASİOĞLU•
Nəşr illi: 2005
Çap vərəqi: 9

məktəb işi sahəsindəki çoxillik təcrübəsinin mütlək rölu olmuşdur.

Ömrünə elmə, təhsilə, gənc nəslin təlim-tərbiyəsinə həsr edən İ.Məmmədov özü də görkəmlı tədqiqatçı alimlərdəndir. O, 1955-ci ildə namizədlik və 1974-cü ildə doktorluq dissertasiyalarını müdafiə etmişdir. 1976-ci ildən professorudur. 1970-80-ci illərdə dəfələrlə beynəlxalq, ümumittifaq və respublika elmi-nəzəri və praktik konfranslarda məruzələrlə çıxış etmişdir. O, 200-ə qədər monoqrafiya, dərslik, dərs vəsaiti, kitab və kitabçanın, elmi publisistik məqalənin, o cümlədən Azərbaycanda gənelər hərəkatına həsr olunmuş "Qəhrəmanlıq tarixindən səhifələr", "Unudulmaz rəşadət", "İnqilabi ənənələr və gənclik", "Ənənələr tərbiyə edir" və s. kitabların müəllifidir.

Müstəqillik dövründə professor İ.Məmmədovun elmi yaradıcılıq fəaliyyəti daha möhəsildar olmuşdur. Onun "XX əsr. Ümumdünya tarixi proseslər", "Ümumdünya ietimai-siyasi proseslər. XX əsr", "Təlatümlü illar" və b. kitabları da bu illarda işıq üzü görmüşdür.

Saf mənəviyyatı ilə xalqımızın, millətimizin tərəqqisini arzulayan, təhsilimizin inkişafı üçün fədakarlıq göstərən Isaq müəllim müstəqiliyimizin bərpası, möhkəmləndirilməsi və inkişafı tarixinin tədqiqi və təbliğinin ön sıralarında getmişdir. ADNA-da onun rəhbərlik etdiyi "Tarix" kafedrasında On il (1995-2005-ci illərdə) müddətində Azərbaycan müstəqiliyinin bərpa olunması, möhkəmləndirilməsi və inkişafı (1991-2001-ci illər) elmi tədqiqat mövzusu üzərində işlənmişdi. Tədqiqatın ilk nəticələri də çap olunmuşdur. Tədqiqat isində istiqlalımızın Heydər Əliyev mərhələsinə xüsusi yer verilmişdir.

Öz vətəninin elmi potensialının güclənməsi sevinən prof.İ.Məmmədov tarix üzrə elmi kadrların hazırlanması işində öz əməyinə əsirgəməmişdir. O, 1956-1977-ci illərdə BDU-da aspiranturaya qəbul və namizədlik minimum intahani komissiya-

larının, 1978-1982-ci illərdə BDU-da, 1999-2002-ci illərdə Prezident yanında Dövlət İdarəciliy Akademiyasında, 2003-2006-ci illərdə Naxçıvan Dövlət Universiteti nəzdində tarix üzrə ixtisaslaşdırılmış müdafiə Şurasının, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası A.A.Bakıxanov adına Tarix İnstitutu nəzdində tarix elmləri doktoru və tarix elmləri namizədi ali məzədi dərəcəsi almaq üçün təqdim olunan dissertasiyaların müdafiəsiini keçirən Dissertasiya Şurasının üzvü olmuşdur. Onun elmi rəhbərliyi ilə 15 elmlər namizədi hazırlanmışdır. Prof. İ.Məmmədov 20-ə yaxın namizədlik və doktorluq dissertasiyasının rəsmi opponenti olmuşdur. Onun elmi rəhbərliyi ilə 10 nəfər gənelər hərəkatına dair mövzuda namizədlik dissertasiyası müdafiə etmişdir. Isaq müəllim 1977-1984-əü illərdə keçmiş SSRİ Ali Təhsil Nazirliyi yanında gəncələr hərəkatı problemləri üzrə elmi-metodik şuramın və münsiflər heyətinin üzvü olmuşdur.

1997-2006-ci illərdə İ.Məmmədov Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi nəzdində EMŞ-nin "Tarix" bölməsinə sədrlik etmişdir. Təhsil Nazirliyinin EMŞ-nin "Tarix" bölməsinin rəhbəri kimi, o, yeni tələblərə cavab verən proqramların, dərsliklərin, tədris-metodiki tövsiyələrin hazırlanıb nəşr edilməsində çox zəhmət çəkmışdır. Ölkə təhsili üçün zəruri olan elmi, pedaqoji metodiki vəsaitlərin hamisi böyük və geniş səlahiyyətə malik olan bu şurada təsdiq olunurdu. Zəhmətkeş və məsuliyyətli rəhbər kimi Isaq müəllim, demək olar ki, onların hamisini oxuyurdu.

Bir həsiyə: V-XI siniflər üçün tarix proqramları çapa hazırlanırdı. Məsul adamların hamisi proqramın layihəsinə viza vermişdi. Nazirin imzasına getməliydi. Isaq müəllim narahatlıq keçirirdi. O qorxurdu ki, gözdən qaçan sohvələr olardı. Ona görə də, isti yay günlərində layihəni yenidən oxudu, redakte etdi və bir dənənə göstərdi ki, o, hər bir

vəsaitə necə məsuliyyətlə yanaşılmalıdır. Proqramı təhvil verəndə isə "Vəzifədə işləmək üçün gərək zəhmətinə əsirgəməyən, bir rəqəm, bir ad, bir tarix ən mükəmməl işə ləkə salı bilər", - kimi ağsaqqal tövsiyəsini verdi. O özü, həqiqətən, bu sahədə hamiya nümunə idi. Doğrudan da, "İnsanın əsl sıfıti işlərdə özünü göstərir" (Feyerbax).

İsaq müəllim öz casarəti, dözümlülüyü, ağılı, düzgünlüyü ilə hayatda böyük yük daşıyırırdı. O, cəmiyyət və insanlar naminə yaşayır, yazıl-yaradır və hər yerdə eyni gərginliklə işləyirdi. O, xalqımızın tarixinin düzgün yazılıması və geləcək nəslə ötürülməsi üçün həmkarlarına nümunə olan ciddi cəhdələrə çalışırırdı.

İ.M. Məmmədov yuxarıda adı çəkilən ümumtəhsil məktəbləri üçün "Azərbaycan tarixi" və "Ümumi tarix" fənləri üzrə proqram və dərsliklər hazırlayan qrupun üzvü kimiçin çox böyük təşkilatçı işi görmüş, məhz yuxusuz gecələr hesabına XI siniflər üçün "Azərbaycan tarixi" və "Ən yeni tarix" dərslikləri ərsəyə gəlmışdır. V-XI siniflər üçün "Azərbaycan tarixi" proqramı üzərində fədakarlıqla çalışan Isaq müəllim həmkarlarına səriştəli tövsiyələrini verirdi. Onun müdrikliyi hər an hiss olunurdu. Doğrudan da, "Dünyada heyrətedici qüvvələr çoxdur, lakin insandan güclüsü yoxdur" (Sokrat).

Təbiəti etibarılı çox sada, təvazökar, ünsiyyəticil və ədalətli olan Isaq müəllimə hamı hörmət və ehtiramla yanaşırırdı. O, rəhbər işçi kimi tabecliyində olan adamlara qarşı obyektivlik hissini həmişə qoruyurdu.

İsaq müəllim bir ziyalı, bir mütəxəssis alım, bir müəllim, bir elm təşkilatçısı olmaqla yanaşı, həm də əxlaqi-mənəvi cəhətdən saf insan kimi tanınırdı.

İsaq müəllimin qardaşı qızı, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin baş müəllimi Tərənə Əzimovanın dediklərindən: "Mənə elə gəlir ki, tarixdə elə insanlar var ki, onların yeri həmişə görünəcək. Dün-

yalarını dəyişsə bclə onlar haqqında xatirə həmişə kimlərinə qəlbində, ruhunda yaşayacaqdır. Ellərimiz, obalarımız həmişə ilahidən qismətinə düşən doğmalariyyən öytünüb. Doğma təbiət, doğma yurd-yuva, doğma insanlar. Qubadının bu sarıdan bəxti gətirib. Qubadlıda bütün doğmalıqlar Allah payıdır. Nəçə illərdi qacqınliga məhkum olmuş Qubadlı camaatını yaşıdan, torpaq yanığısının onları yandırıb-yaxmasına imkan verməyən, onlar üçün təsəlli olan da cələ bu doğmalıqlardır. Bu rayonun ziyalıları çoxdur. Onlardan biri kimiç Isaq müəllimi tənianılar onu istedadlı, ötkəm olduğu qədər mülayim, sadə, cəfərət tarixçi - öz peşəsinə daim sadıq, böyük müəllim və ustad alım, xeyirxah insan kimi qiyəmtəndirirlər. O, elmi-pedaqoji fealiyyəti ilə, dörslik, monoqrafiya və elmi məqalələri ilə, doğma tarixinizin gənc nasıl tarafından dərindən mənim-səməsinə kömək etmişdir. O, öz davranışıyla, insanlarla ünsiyyəti ilə əsl ziyalılıq nümunəsi idi. O bütün ömrü boyu şərəflə yaşamış, öz nüfuz və ləyaqətini qorumuşdur".

İsaq müəllim çox həssas və kövrək insan idı. O, onu əhatə edənlərin kədərinə qəlbən kədərlənər, sevincinə ürəkdən sevinərdi. Yeri goldidə ona müraciət edənlərə maddi və mənəvi yardım göstərməkdən yorulmurdu. Isaq müəllim dostluqda sədəqətli, təmənnasız, ailəcanlı bir insan idı. O, hər yerdə ona tapşırılan vəzifənin öhdəsindən layiqinə gəlir, alnıaçıq, üzüağ bir vətəndaş kimi respublikamızın ictimai həyatında yorulmadan çalışırırdı. O, el ağsaqqalı, səmimi dost, gözəl ailə başçısı idı. Onun həyat yolداşı, pedaqogika üzrə elmlər doktoru Ləzifə xanım Qasimovaya münasibəti əsl azərbaycanlı kişilərə xas olan ləyaqətin təcəssümü idı. Onun son dəqiqələrə qədər həvəsle işləməsində Ləzifə xanımın xüsusi rolü olmuşdur. Gözü-könlü tox, yüksək intellektual səviyyəyə malik olan Ləzifə xanım həmişə Isaq müəllimə dayaq olmuş, ona ruh-

vermişdir. Onlar məclislərə qoşa gedərdilər, bütün hərəkatları ilə gənclərə nümunə idilər.

Prof. İ.Məmmədovun tərbiyə edib böyüdüyü oğlu Əngiz Məmmədov da onun peşəsinə layiqinə davam etdirir. O, tarix elmləri namizədidir, Prezident yanında Dövlət İdarəciliç Akademiyasının dosentidir.

İ.Məmmədovun əməyi dövlətimiz tərəfindən layiqinə qiymətləndirilmişdir. O, 1964-cü ildə Respublika mədəniyyətinin və təhsilin inkişafında böyük xidmətlərinə görə Azərbaycan SSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin Fəxri Fərmanı ilə mükafatlandırılmış, "Əməkdar elm xadımı", "Qabaqcıl ali məktəb işçisi", "Əməkdar müəllim" fəxri adlarına layiq görülmüşdür.

Möhtərem Prezidentimiz İlham Əliyevin 2007-ci il 31 may tarixli sərəncamı ilə prof. Isaq Məmmədov təhsilin inkişafında böyük xidmətlərinə görə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqəbüdünə layiq görülmüşdür.

İsaq müəllim ömrünün sonuna qədər Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyasında elmi fealiyyətini davam etdirmişdir. O, uzun illər fealiyyət göstərdiyi bu təhsil ocağında dərin hörmətə malik idı. O hamı tərəfindən əsl professor, müdrik ağsaqqal, nəcib ziyalı kimi sciviliirdi.

İsaq müəllim hər bir işə böyüklüyündən, kiçikliyindən asılı olmayaraq çox vic-

danla yanaşırırdı. Ona görə də, həmişə uğurlu nəticələr alırdı. Doğurdan da, "Böyük işlər görmək üçün elə yaşamanısan ki, sanki heç vaxt olməyəcəksən" (L. Vovenarq).

Yazılılarında dediyi sözlər öz əksini onun əməli işlərində də tapirdi. Ona baxanlar istər-istəməz düşünürdülər: Bax yaşalandı belə yaşaşmalsan, özünü də belə saxlamalısan! İntizamlı, səliqəli, yerişi-duruşu yerində, əzəməti sima! O, hamının qəlbində belə qalmışdır. Bütün bunlar onu ölkə miqyasında da nüfuzlu etmişdir.

Doğurdan da, böyük alımlar haqqında yazmaq, həmişə çətindir. Anri Bergsonun dediyi kimi, "böyük alım haqqında nəsə demək üçün onuyla qəlbini ən dərin guşəsində qaynaqlanan emosiyalar sahəsində bir olmaq lazımdır. Bu "guşa" Allaha aparan yolun astanasındadır. Ora hər düşünən kəsin "əli çatmaz".

Həyat tərzi çox sadə olan Isaq müəllim həyatda aza qanc olan, halal yaşıyan insan idı. O bildirdi ki, halal ömr yolu, insana təmiz, şöhrəti ad qazandır.

El üçün yaşayıb-yaradan böyük insanların isti xatirələri onu sevənlərin üzəyində əbədi yurd salır. Isaq müəllim də belə insanlardan idı.

Allah sənə rəhmət eləsin, Isaq müəllim.

Rəhim Əliyev
ADPU-nun "Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi" kafedrasının professoru
tarixi" kafedrasının professoru
dosenti, əməkdar müəllim

Nəcəf Nəcəfov
ADPU-nun "Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi" kafedrasının
dosenti, əməkdar müəllim